

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Obo/4/2016
Identifikačné číslo spisu:	6015200376
Dátum vydania rozhodnutia:	28.02.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Elena Krajčovičová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:6015200376.2

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Beaty Miničovej a členiek JUDr. Eleny Krajčovičovej a JUDr. Ivany Izakovičovej v právnej veci žalobcu: Mgr. Róbert Antal, so sídlom ul. Kláry Jarunkovej 2, 974 04 Banská Bystrica, správca konkurznej podstaty úpadcu BAVLNÁRSKE ZÁVODY - TEXICOM, s. r. o. „v konkurze“, so sídlom Textilná 23, 034 01 Ružomberok, IČO: 36 388 777, proti žalovanému: JUDr. Vladimír Herich, so sídlom Dončova 13, 034 01 Ružomberok, správcovi konkurznej podstaty úpadcu TEXICOM, a. s. „v konkurze“, so sídlom Textilná 23, 034 01 Ružomberok, IČO: 35 740 299, o odporovateľnosť právnych úkonov a o zaplatenie sumy 20 063 267,60 eur, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 30. novembra 2015, č. k. 52Cbi/1/2015-125, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 30. novembra 2015, č. k. 52Cbi/1/2015-125 p o t v r d z u j e .

Žalovaný m á p r á v o na náhradu trov odvolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd prvej inštancie, napadnutým rozsudkom zo dňa 30. 11. 2015, č. k. 52Cbi/1/2015-125, žalobu zamietol a žalovanému náhradu trov konania nepriznal.

2. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že žalobca sa domáhal voči žalovanému určenia, že vyhlásenie vkladateľa BAVLNÁRSKE ZÁVODY - TEXICOM, s. r. o. zo dňa 25. 03. 2002 o vložení nehnuteľného a hnutel'ného majetku spoločnosti BAVLNÁRSKE ZÁVODY - TEXICOM, s. r. o. do základného imania spoločnosti TEXICOM, a.s. je voči všetkým konkurzným veriteľom úpadcu právne neúčinné. Navrhol, aby bol žalovaný povinný vrátiť do konkurznej podstaty úpadcu všetky nehnuteľnosti, ako aj hnutel'né veci a iné majetkové hodnoty a pre prípad, že nebude možné uvedený nehnuteľný a hnutel'ný majetok vrátiť žiadal, aby súd zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 20 063 267,60 eur.

3. S poukazom na § 15 ods. 1 a ods. 2, § 16 ods. 4 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní (ďalej len „ZKV“) a § 101 Občianskeho zákonníka súd prvej inštancie uviedol, že už pôvodný správca

konkurznej podstaty úpadcu BAVLNÁRSKE ZÁVODY - TEXICOM, s. r. o., Mgr. Milan Migo sa žalobou zo dňa 25. 10. 2005 domáhal odporovateľnosti právnych úkonov. Súdne konanie bolo vedené na Krajskom súde v Banskej Bystrici pod sp. zn. 35Cbi/141/2005. V priebehu konania bol na žalovaného vyhlásený konkurz, vedený na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 3K/3/2006. Za správcu úpadcu TEXICOM, a. s. bol ustanovený JUDr. H. F., ktorého následne schôdza veriteľov odvolala a za správcu bol ustanovený JUDr. S. C.. V konaní o odporovateľnosť právnych úkonov bolo možné pokračovať len so súhlasom správcu, JUDr. S. C. však opakovane nedal súhlas na pokračovanie v predmetnom súdnom konaní. Žalobca uviedol, že v dôsledku toho nebolo možné vec prejednať a rozhodnúť, a to od času keď bol na TEXICOM, a. s. vyhlásený konkurz, t. j. od apríla 2006. Ďalej uviedol, že jediným riešením v tejto bezvýchodiskovej situácii bolo zobrať žalobu späť a podať novú žalobu, čiže vyvolať opäť súdne konanie o odporovateľnosť, avšak s tým rozdielom, že v tomto novom konaní už súhlas správcu úpadcu TEXICOM, a. s. nie je potrebný.

4. Súdne konanie vedené pod sp. zn. 35Cbi/141/2005 bolo na základe späťvzatia žalobcu zastavené uznesením zo dňa 18. 11. 2014, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 23. 12. 2014. Podľa názoru žalobcu právoplatnosťou tohto uznesenia odpadla prekážka, ktorá spôsobila spočívanie premlčacej doby, a premlčacia doba začala opäť plynúť vo svojej zostávajúcej časti dňa 23. 12. 2014. Žalobu podal dňa 18. 03. 2015. Zo zostávajúcej časti premlčacej doby uplynuli približne 3 mesiace. V dôsledku spočívania premlčacej doby bola opätovná žaloba podaná v lehote a žalobca má za to, že jeho nárok nie je premlčaný. S uvedeným názorom súd prvej inštancie nesúhlasil a zdôraznil, že odporovať možno právnomu úkonu, ktorý dlžník urobil v posledných troch rokoch pred začatím konkurzu. Na základe uvedeného posudzoval plynutie lehoty stanovenej v § 15 ZKV spätne od vyhlásenia konkurzu. Poukázal, že ide tu o odlišnú právnu úpravu ako v § 42a Občianskeho zákonníka, nakoľko podľa ZKV je právna možnosť odporovateľnosti daná až vyhlásením konkurzu. Konkurz na majetok úpadcu bol vyhlásený dňa 07. 09. 2004, žalobu podal žalobca dňa 18. 03. 2015, úkony, ktorých určenia odporovateľnosti sa domáha boli vykonané v marci 2002. Súd uzavrel, že podmienka, ktorú vyžaduje zákon, že sa musí jednať o právny úkon, ktorý dlžník urobil v posledných troch rokoch pred začatím konkurzu je splnená, avšak nie je splnená podmienka, že takáto žaloba musí byť podaná do troch rokov od vyhlásenia konkurzu. Musela by byť podaná najneskôr do 08. 09. 2007, t. j. tri roky po vyhlásení konkurzu. Keďže žaloba bola podaná na súde až dňa 18. 03. 2015, je podľa súdu prvej inštancie táto žaloba podaná po lehote, ako to vyplýva z ust. § 101 Občianskeho zákonníka, preto súd prvej inštancie dospel k záveru, že námietka premlčania vznesená žalovaným bola vznesená dôvodne a návrh žalobcu je premlčaný.

5. Súd prvej inštancie sa nestotožnil s tvrdením žalobcu, že nakoľko žaloba o odporovateľnosť bola Mgr. O. O. podaná dňa 25. 10. 2005, z trojročnej premlčacej lehoty v zmysle § 101 Občianskeho zákonníka uplynul približne jeden rok a dva mesiace, teda do uplynutia premlčacej doby zostáva 22 mesiacov s tým, že súdne konanie vedené pod sp. zn. 35Cbi/141/2005 bolo zastavené uznesením zo dňa 18. 11. 2014, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 23. 12. 2014 a právoplatnosťou tohto uznesenia odpadla prekážka, ktorá spôsobila spočívanie premlčacej doby a premlčacia doba začala opäť plynúť vo svojej zostávajúcej časti od 23. 12. 2014. V tejto súvislosti súd poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Cdo/9/1999, podľa ktorého ak bolo občianske súdne konanie o uplatnenom práve v dôsledku späťvzatia návrhu na začatie konania zastavené, nastáva stav, ako keby ku konaniu vôbec nedošlo.

6. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa ust. § 142 ods. 1 O. s. p.

7. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal žalobca odvolanie, v ktorom žiadal napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na nové rozhodnutie.

8. Žalobca v podanom odvolaní uviedol, že napadnutý rozsudok považuje za vecne nesprávny, ktorý vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci ohľadom otázky premlčania práva odporovať právnym úkonom úpadcu. Tvrdil, že právo odporovať v žalobe označeným právnym úkonom nie je premlčané, nakoľko od podania pôvodnej žaloby Mgr. O. O. dňa 25. 10. 2005, premlčacia lehota neplynula. Premlčacia lehota plynula len od vyhlásenia konkurzu, t. j. od 08. 09. 2004 do 25. 10. 2005,

t. j. jeden rok a 48 dní. Následne, po právoplatnom zastavení konania, plynula opäť od 24. 12. 2014 do 18. 03. 2015, kedy žalobca opäť podal žalobu o odporovateľnosť právnych úkonov, t. j. spolu z premlčacej lehoty uplynul 1 rok a 132 dní. V čase od podania žaloby Mgr. O. O., t. j. od 25. 10. 2005 až do právoplatného zastavenia konania dňa 23. 12. 2014, podľa žalobcu premlčacia lehota neplynula podľa § 112 Občianskeho zákonníka. Súd však aj poukazujúc na judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, dospel k záveru, že v dôsledku späťvzatia žaloby nemožno považovať konanie žalobcu za také, aké predpokladá § 112 Občianskeho zákonníka, t. j., že žalobca v konaní riadne nepokračoval.

9. Vo všeobecnosti je podľa žalobcu možné konštatovať, že za riadne pokračovanie v konaní sa považuje také správanie účastníka, ktoré nebráni súdu pokračovať v konaní, ani ho nijako nestázuje, teda stav, ktorý síce nevyžaduje osobitnú iniciatívu účastníka, smerujúcu k urýchleniu konania, avšak na druhej strane správanie účastníka nie je prekážkou postupu súdu. Žalobca má za to, že v konaní, ktoré bolo začaté na základe žaloby zo dňa 25. 10. 2005 riadne pokračoval a mal záujem na prejednaní veci a jej meritornom rozhodnutí. Celých 9 rokov však maril súdne konanie správca žalovaného tým, že nedal súhlas s pokračovaním v konaní, čím zablokoval akýkoľvek postup súdu, znemožnil prejednanie veci a jej meritorne rozhodnutie. Preto podľa žalobcu nie je možné tvrdiť, že riadne nepokračoval v konaní, ktoré zmaril. S prihliadnutím na všetky okolnosti daného prípadu, na skutočnosť, že pôvodné súdne konanie nemohlo prebehnúť a súd v ňom ani po uplynutí desiatich rokov nemohol vykonať žiaden úkon, pričom tento stav podľa žalobcu zapríčinil žalovaný, nemožno hodnotiť späťvatie žaloby v takomto konaní tak, že by v ňom žalobca riadne nepokračoval. Žalobca zdôraznil, že späťvatie bolo nevyhnutné z dôvodu, že bez právoplatného zastavenia daného nefunkčného súdneho konania nebolo možné podať novú žalobu o odporovateľnosť právnych úkonov. Žalobca má ďalej za to, že neudelenie súhlasu s pokračovaním v pôvodnom konaní je, resp. bol šikanóznym výkonom práva zo strany žalovaného, ktorý je v rozpore s dobrými mravmi. Ak v dôsledku takéhoto dlhodobého, ničím neodôvodneného šikanózneho konania žalovaného, nastala situácia, kedy žalovaný v konaní vzniesol námietku premlčania, potom aj toto konanie žalovaného je podľa žalobcu v rozpore s dobrými mravmi a súd by v dôsledku toho nemal na vznesenú námietku premlčania prihliadať.

10. Žalovaný k podanému odvolaniu žalobcu uviedol, že súd prvej inštancie posúdil vec správne, preto navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil.

11. Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (ďalej aj „odvolací súd“), [(§ 470 ods. 1, 4 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C. s. p.“)], po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 C. s. p.), oprávnenou osobou proti rozhodnutiu, proti ktorému je možné podať odvolanie, bez nariadenia pojednávania, viazaný rozsahom odvolania, odvolacími dôvodmi a zisteným skutkovým stavom súdom prvej inštancie (§ 379, § 380 ods. 1, § 383 C. s. p.), prejednal odvolanie a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je opodstatnené.

12. Vzhľadom k tomu, že odvolanie bolo podané pred 01. 07. 2016, t. j. za účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „O. s. p.“), odvolací súd postupoval v zmysle ustanovenia § 470 ods. 2 C. s. p., na základe ktorého právne účinky úkonov, ktoré nastali v konaní pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

13. Jednou z možností, ako sa veriteľia alebo správca môžu dôsledkom nepoctivého konania dlžníka brániť, je inštitút odporovateľnosti právnych úkonov. Odporovateľnosť právnych úkonov spočíva v tom, že dlžníkove právne úkony, pokiaľ ukracujú uspokojenie veriteľovej vymáhateľnej pohľadávky, môžu byť veriteľom alebo správcom napadnuté tzv. odporom smerujúcim k tomu, aby boli súdom prehlásené vo vzťahu k veriteľovi za neúčinné, čo znamená, že majetok, ktorého sa tieto dlžníkove úkony týkajú, môže slúžiť k uspokojeniu veriteľovej pohľadávky, pretože na úspešne odporované dlžníkove úkony sa vo vzťahu k veriteľovi pozerá akoby sa neboli stali. Podľa Zákona o konkurze a vyrovnaní je možné odporovať všetkým právnym úkonom, ktoré dlžník urobil v posledných troch rokoch v úmysle ukrátiť svojho veriteľa.

14. Pri podaní odporovacej žaloby podľa § 15 ods. 1 Zákona o konkurze a vyrovnaní treba rozlišovať

dve lehoty. Jednak ide o lehotu vyplývajúcu z § 15 ods. 2 Zákona o konkurze a vyrovnaní, ktorá je hmotnoprávnou podmienkou úspešnosti takejto žaloby a súd jej dodržanie skúma z úradnej povinnosti. Podľa tohto ustanovenia odporovať možno právnomu úkonu, ktorý dlžník urobil v posledných troch rokoch pred začatím konkurzu v úmysle ukrátiť svojho konkurzného veriteľa, ak tento úmysel musel byť druhej strane známy. Plynutie trojročnej lehoty sa počíta spätne od vyhlásenia konkurzu. Keďže konkurz bol vyhlásený dňa 07. 09. 2004 a odporované právne úkony boli vykonané v marci 2002, zo strany žalobcu bola dodržaná hmotnoprávna lehota.

15. Pre podanie odporovacej žaloby platí všeobecná trojročná premlčacia doba vyplývajúca z § 101 Občianskeho zákonníka. Začína plynúť odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz, čo v tomto prípade je deň nasledujúci po vyhlásení konkurzu, t. j. 08. 09. 2004. Žaloba bola podaná dňa 18. 03. 2015, t. j. bola podaná po trojročnej premlčacej dobe, a preto nebola podaná včas. Súd prvej inštancie teda dospel k správnomu záveru, že žaloba nebola podaná v zákonom stanovenej lehote.

16. Odvolací súd zároveň konštatuje, že súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská procesných strán k prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávany prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijaté právne závery pritom dostatočne ozrejmil. Z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie nevyplýva jednostrannosť, alebo nejasnosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Takýmto postupom súdu prvej inštancie nemohlo dôjsť k žiadnej vade v konaní, ako to prezentuje žalobca. Súd prvej inštancie vlastné vyhodnotenie právneho a skutkového stavu rozsiahlo, logicky a zrozumiteľne vysvetlil.

17. K ostatnej odvolacej námietke žalobcu, že premlčacia lehota v danom prípade neplynula podľa § 112 Občianskeho zákonníka, odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie a konštantnou judikatúrou uvádza, že ak bolo občianske súdne konanie o uplatnenom práve v dôsledku späťvzatia návrhu na začatie konania zastavené, pričom nie je rozhodujúci dôvod pre ktorý došlo k späťvzatiu, nastáva stav, ako keby ku konaniu vôbec nedošlo. Z uvedeného dôvodu nemohol nastať stav predpokladaný podľa § 112 Občianskeho zákonníka a táto odvolacia námietka žalobcu je nedôvodná.

18. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dospel k záveru, že žalobca podal žalobu po trojročnej premlčacej dobe. Súd prvej inštancie dospel k správnomu záveru, že námietka premlčania vznesená žalovaným bola vznesená dôvodne a návrh žalobcu je premlčaný. Teda ak súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom zo dňa 30. 11. 2015, č. k. 52Cbi/1/2015-125 žalobu žalobcu zamietol, tak rozhodol vecne správne a odvolací súd napadnuté rozhodnutie podľa § 387 ods. 1 C. s. p. potvrdil. Na závery súdu prvej inštancie odvolací súd v plnom rozsahu poukazuje a sa s nimi stotožňuje.

19. O trovách odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 396 ods. 1 C. s. p. v spojení s § 255 ods. 1 C. s. p. a § 262 ods. 1, 2 C. s. p. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 C. s. p.).

20. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01. 05. 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.). Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak: a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí

do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C. s. p.). Dovolanie je podľa § 421 C. s. p. prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C. s. p.). Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/ (§ 421 ods. 2 C. s. p.). Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C. s. p.). Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.). Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C. s. p.). Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C. s. p.). V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C. s. p.). Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1). Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je: a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C. s. p.). Dovolanie prípustné podľa § 420 C. s. p. možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 C. s. p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 C. s. p.). Dovolanie prípustné podľa § 421 C. s. p. možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C. s. p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C. s. p.). Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 C. s. p.). Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C. s. p.). V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 C. s. p.). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania.